

1 utorak, 27.06.2006.

2 [Otvorena sjednica]

3 [Optuženik je ušao u sudnicu]

4 ... Početak u 14.13h

5 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prijevod] Ustanite, molim.

6 Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zasjeda.

7 Sjednite, molim.

8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Whiting, ako još uvijek

9 ostaje ono što ste rekli jučer, ostalo Vam je maksimum /prijevod engleskog

10 transkripta: "30 minuta"/ da završite svoj dio, a onda mislim da ću zamoliti

11 gospodina Milovančevića... ukoliko ima neki odgovor, i to vrlo fokusiran.

12 G. WHITING: [simultani prijevod] Časni Sude, pokušat ću da završim za 30

13 minuta. Ako mi bude trebalo nešto malo više vremena, nadam se da će mi to Sud

14 dopustiti, no pokušat ću. A ima puno toga što treba da pokrijem.

15 Kada smo jučer završili, upravo sam govorio o Vagancu, i to se spominje

16 u tačkama 12 do 14 u optužnici. Marica Vuković je o tome svjedočila na strani

17 2451. Da sada pređem na mjesta zatočenja u Kninu u tačkama 5 do 9. Dva suštinska

18 svjedoka su Luka Brkić i Stanko Erstić. Luka Brkić je izjavio da su ga držali u

19 kasarni. To je na 33... 32-33 i 37 do 38 /prijevod engleskog transkripta: "3266

20 do 3268 i 3437 do 3438"/. On je govorio u svom iskazu o zlostavljanju,

21 premlaćivanju i užasnim uslovima koji su tamo postojali - to posebno na strani

22 3371 /u engleskom transkriptu: "3271"/ do 3373. On je izjavio da su martićevci

23 bili u kasarni, i to je bilo na strani 3407.

24 Što se tiče zatvora u staroj bolnici u Kninu, Stanko Erstić je rekao da

25 je tamo odveden sa drugim civilima. To se nalazi u dokaznom predmetu 392. Potom

26 je izjavio, odnosno rekao u svojoj izjavi da su zatočenici bili premlaćivani i

27

28

29

30

1 zlostavljani, da su imali deprivaciju sna i da su bili prisiljeni da rade. Luka
2 Brkić je na stranama 3279 do 3282... o tome kako su ga premlaćivali nekoliko
3 dana tamo. Postoji potvrda ovog svjedočenja o pritvorskim jedinicama u Kninu, i
4 to su dokazni predmeti 286 i 287. Tu se kaže da je ta stara bolnica bila zvana
5 "Martićevim zatvorom." To je rekao Luka Brkić na strani 3408. A ovaj drugi
6 svjedok je rekao da je vidio Milana Martića u staroj bolnici, u tom zatvoru,
7 jednom prilikom - to na stranici 3869 do 3870. Postoje dodatni dokazi o
8 prisustvu Martićeve policije na tim lokacijama i njihovom učestvovanju u
9 zlostavljanjima i premlaćivanjima.

10 Da sada pređem na granatiranje Zagreba. To su tačke 15 do 19. Osnovni je
11 položaj Tužilaštva, kao što sam već rekao, da ti dokazi dobro pokazuju da su
12 civili bili namjerno ciljem u Zagrebu. Postoji mnogo dokaza, naravno, i mislim
13 da nije sporno da je Zagreb granatiran po naređenju Milana Martića 2. i 3. maja.
14 I Raspravno vijeće je isto tako čulo mnoštvo dokaza o efektima tog granatiranja,
15 bilo da se radi o lokacijama ili pojedincima.

16 Samo ukratko da sumiram dokaze koji pokazuju namjeru i svrhu ovog
17 napada. Počet ću prvo sa izjavom koju je dao ambasador Galbraith, koji je
18 posvjedočio da je u oktobru 1994., mnogo mjeseci prije granatiranja, konkretno
19 rekao Milanu Martiću da raketni napadi ili granatiranje Zagreba će biti krivično
20 djelo, tako da je konkretno obavijestio Milana Martića da bi takvo nešto
21 predstavljalo krivično djelo, odnosno zločin.

22 Zatim bih Sud uputio na dokazni predmet 91, a to je javni intervju sa
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Milanom Čelakovićem /u engleskom transkriptu: "Čeleketićem"/, komandantom Vojske
2 Srpske Krajine, koji je bio direktno pod Martićem i koji je izvršio naređenje da
3 se granatira Zagreb. Dakle, to je bilo 24. marta 1995. u javnom intervjuu. On je
4 rekao: "U slučaju ustaške agresije, sasvim sigurno nećemo propustiti priliku da
5 ih pogodimo tamo gdje će ih najviše boljeti. Mi znamo njihove slabe tačke, znamo
6 gdje su im gradovi i trgovi, i mi znamo tko tamo ide - civili. Ja sam to već
7 rekao i bio sam malo kritikovan zbog toga, E, pa sad mogu da pitaju koji su to
8 trgovi u kojim gradovima. Ja ću odgovoriti da je to vojna tajna."

9 I onda ide dalje i kaže da su na tim trgovima nevini ljudi.

10 Naravno, kad je došlo do granatiranja Zagreba, Milan Martić je odmah
11 preuzeo odgovornost za to. To je bilo u dokaznim predmetima 389 i 388. Dokaz
12 389, govor koji je on održao, je posebno značajan. On kaže: "Mi smo granatirali
13 sve njihove gradove: Sisak nekoliko puta, Karlovac, Zagreb jučer i danas -
14 granatirali njihove gradove." Svjedok MM-003 je posvjedočio da je Milan Martić
15 lično njemu rekao da je naredio Laketiću /u engleskom transkriptu: "Čeleketiću"/
16 da napadne Zagreb, i da je, konkretno, rekao da gađa Ilicu i da gađa Trg bana
17 Jelačića. Svjedoci su nam rekli o značaju tih lokacija. To je glavni trg i to je
18 potpuno u skladu sa onim što je rekao Milan Čeleketić u svojoj prijetnji pred
19 nekoliko mjeseci, to jeste pogoditi glavne trgove njihovih gradova. I to je
20 upravo ono što su oni i učinili.

21 I konačno, pod ovom tačkom, dokazni predmet 97 je zapisnik sa sastanka
22 koji je Milan Martić imao sa predstavnikom gospodina Akashija 5. maja 1995.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 Milan Martić tom prilikom rekao da je ciljao vojne ciljeve, no ipak je rekao,
2 pored toga - odnosno prijetio je da će ponoviti napade i citira: "Govorio je o
3 opsežnim raketnim napadima na Zagreb", sad je značajni dio, "koji će
4 prouzrokovati smrt stotine hiljada ljudi." I tu nije ostala nikakva misterija o
5 tome kakva je bila namjera optuženog u ovom predmetu u lansiranju ovih napada na
6 Zagreb. To je bilo gađanje civila, to jeste nevinih ljudi. Također postoje
7 dokazi da su oni gađali vojne ciljeve, ali to oružje nije bilo odgovarajuće, i o
8 tome je govorio svjedok Poje.

9 I da sada prijeđemo na pritvorske jedinice u Titovoj Korenici. Dokazi za
10 to dolaze od Vlade Vukovića, 2670, i Marice Vuković, na strani 2421 i 2418.

11 Sada bih prešao na deportacije, prisilni transport iz Bosanskog Novog.
12 To smo saznali od svjedoka Kirudje. I sada bih vas usmjerio, konkretno, na
13 dokazni predmet 752 do 755. Charles Kirudja je potvrdio da je policija iz Dvora
14 pomogla da se Muslimani iz Bosanskog Novog premjeste, i tu se spominje, u ovom
15 trenutku, dokazni predmet 755.

16 Obrazac o kojem sam jučer govorio, koji je započeo negdje u augustu...
17 17. augusta 1990., nastavio se i kroz 1991., i kroz vrijeme koje pokriva
18 optužnica, i to nije prestalo do kraja sukoba 1991., već se nastavilo kroz 1992.

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 i negdje do 1993. dokazi o tome... da bi pokazalo kako se taj obrazac nastavlja
2 i kako se cilj ovog udruženog zločinačkog poduhvata i dalje nastavljao. Htio bih
3 da vas uputim na svjedočenje Milana Martića /u engleskom transkriptu: "Milana
4 Babića"/, gdje se kaže da je Milan Martić bio protiv povratka svjedoka /prijevod
5 engleskog transkripta: "izbjeglica"/. To je potvrdio i Džakula, koji je, na 405,
6 rekao da Martić nije imao nikakvog razumijevanja za povratak izbjeglica.

7 Nastavljanje ostvarivanja ciljeva udruženog zločinačkog poduhvata je
8 potvrdio i svjedok McElligott. Ja bih uputio na njegovo svjedočenje na
9 stranicama 4595 i 4596, i na dokazni predmet 726 i 727, kao i 728 i 731. U svom
10 svjedočenju, na strani 4585 do 86 - dakle to je svjedočenje gospodina
11 McElligotta - tu se pokazuje da je pritisak na hrvatske civile da ih se istjera
12 iz onoga što je tada bila Republika Srpska Krajina nastavljen, da je bio
13 strašan, da je policija Milana Martića u tom učestvovala, igrala glavnu ulogu, a
14 i dopustila da se to dogodi.

15 To je dalje potvrdio svjedok MM-078, koji je govorio o Martićevoj
16 policiji, koja je bila uključena u organizovanje logistike i praćenja konvoja
17 hrvatskih civila koji su bili istjerani iz Krajine i prvo odvedeni u Dom kulture
18 u Vrpolju, prije nego što su odvedeni, ustvari, protjerani iz Krajine.

19 Konačni učinak ostvarivanja svrhe udruženog zločinačkog poduhvata
20 potvrdio je Milan Babić, koji je posvjedočio o promjeni etničkog sastava na
21 području SAO Krajine u periodu od 1990. do 1993. To je na strani 1343 do 1336 /u
22 engleskom transkriptu: "1356"/ i to su dokazni predmeti 177 i 178. To je sve
23 potvrdio i svjedok MM-078, koji je, na 4469, svjedočio da je 1993., u poređenju
24
25
26
27
28
29
30

1 sa 1990., broj Hrvata bio gotovo beznačajan.

2 Htio bih napomenuti da je tokom cijelog ovog perioda, usprkos svom
3 razgovoru o ulozi JNA-a, i funkciji JNA-a, i Miloševića, postoje dokazi da je
4 Milan Martić imao komandu nad svojom policijom i da je on bio glavni igrač u tim
5 događajima u SAO Krajini. Ja bih htio da vas uputim na svjedočenje Milana
6 Babića, koji je, na strani 1390, rekao da je Milan Martić bio najmoćniji čovjek
7 u paralelnoj strukturi unutar SAO Krajine, i mislim da se može reći da su mnogi
8 svjedoci izjavili da su dva glavna vođe srpskih snaga unutar SAO Krajine bili
9 Milan Babić i Milan Martić, a da su njihove uloge bile vrlo često identifikovane
10 tako da je Milan Martić bio zadužen za oružane snage Srba u SAO Krajini, dok je
11 Milan Babić igrao više političku ulogu.

12 Svjedok MM-003 je posvjedočio da je Milan Martić naredio policiji na
13 početku operacija... tražio od policije da se priključi JNA u određenim pravcima
14 i da im pomogne u tome - to je na stranicama 2036 - i često je govorio o svojim
15 planovima, o tome kako će oni biti provedeni i kako će se promijeniti
16 komandanti, tko je u kontroli. To je na strani 2021. Džakula je posvjedočio, na
17 398, da je čuo da je Martić imao apsolutno vlast u policiji kad se radilo o
18 imenovanju policajaca, a MM-079 jer rekao, na strani 3069, da je Martić želio da
19 stvori utisak da je čovjek koji ima sve pod kontrolom i "čovjek kojem se mora,
20 drugim riječima, povinovati". Također je rekao, kad je odlazio u Benkovac i
21 Obrovac, policija od tamo je sve upućivala Milanu Martiću.

22 Gospodin Maksić je posvjedočio, na strani 1165 i 1166, da prije svake
23
24
25
26
27
28
29
30

1 operacije koja se događala u jesen 1991. - a to je važno - svi eventualni
2 učesnici bi se sastali i planirali operaciju, i svačija je uloga bila poznata i
3 objašnjena, a u određeno vrijeme - a to je 1168 - Milan Martić isto tako lično
4 učestvovao na ovim koordinacionim sastancima.

5 Časni Sude, ovim se završava, u suštini, moj sažetak dokaza za koje
6 mislimo da su dovoljni da se podrže svi elementi svih tačaka u optužnici i svi
7 različiti oblici odgovornosti, a posebno mislimo da su dokazi dovoljni... da svi
8 zločini koji su počinjeni i za koje se optuženi tereti u optužnici bili
9 počinjeni u sklopu udruženog zločinačkog poduhvata i da je on bio njegov član,
10 odnosno - alternativa - da zločini koji su spomenuti u tačkama 10 i 11 bili
11 prirodna i predvidiva posljedica ostvarivanja ciljeva zajedničkog zločinačkog
12 poduhvata.

13 I na kraju bih želio da kažem - to je bila tačka koju sam namjeravao da
14 pokrenem ranije, ali sam to zaboravio - naravno, vezano za sve te zločine,
15 dokazi su da su ti zločini bili nešto što nije bilo tajno ili nepoznato. Sve su
16 to bili dobro poznati zločini kada su se dogodili i u mnogim slučajevima bili su
17 odmah publicirani, odmah postali poznati, ili su poznati zvaničnicima u SAO
18 Krajini. Nema nikakve sumnje da je Milan Martić znao za te zločini prije nego
19 što su se zločini, kada su se i dok su se događali, i nakon što su se dogodili.

20 Ukazat ću samo na jedan primjer: to je Škabrnja, gdje je svjedok MM-078

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 posvjedočio, na strani 4457, da je u roku nekoliko dana o događajima u
2 Škabrnji... da su ti događaji postali poznati javnosti. I imamo dokazni predmet
3 270, koji pokazuje da je MUP SAO Krajine imao saznanja gotovo odmah o zločinima
4 počinjenim u Škabrnji, a isto tako i drugi izvještaji od JNA-a postoje o tim
5 zločinima i znanju o tim zločinima samo nekoliko dana nakon što su se dogodili,
6 a mi sugerišemo i želim reći da je to tačno i za sve druge zločine.

7 Ovim se završavaju moje tvrdnje. I na kraju bih želio da kažem da u
8 slučaju da Raspravno vijeće ima bilo kakvo pitanje o bilo kojoj tački ili
9 elementu, ja bih bio veoma zadovoljan da na njih odgovorim. Hvala, časni Sude.

10 [Suci vijećaju]

11 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Gospodine Whiting, ja bih želio da
12 Vam postavim neka pitanja o onome što ste rekli na kraju. Vi ste govorili o
13 oblicima odgovornosti u okviru člana 7, paragrafa 1 Statuta. Vi ste, konkretno,
14 govorili o udruženom zločinačkom poduhvatu. U optužnici, pored toga, ste
15 govorili i o drugim oblicima odgovornosti, odnosno, praktično, svakoj mogućnosti
16 koju Statut nudi, što pokreće pitanje da li su sve te alternative isto tako od
17 Tužilaštva smatrane da su potkrijepljene dokazima. Da li to možete da ograničite
18 na neki način? Da li to možete da razjasnite radi svrhe Obrane?

19 G. WHITING: [simultani prijevod] Da. Časni Sude, naše je gledište da što
20 se tiče tačaka 1 do 14, ja predviđam da je naš primarni argument da odgovornost
21 proizlazi iz ovog udruženog zločinačkog poduhvata, koji spada pod oblik
22 odgovornosti pod tačkom 7(1). Međutim mi tvrdimo, i časni Sud je tačno rekao, da
23 postoje drugi oblici odgovornosti pod tačkom 7(1), to jest

24

25

26

27

28

29

30

1 naređivanje, planiranje i poticanje. I oni su isto tako stavljeni na teret i
2 mislim da su... u ovoj fazi pokazano da ima dovoljno dokaza o svim tim oblicima
3 odgovornosti. Može biti da ćemo na kraju... A tu je isto tako i pomaganje, i
4 podržavanje. Može biti da ćemo na kraju svoju pažnju fokusirati više na samo
5 jedno od toga, ali u ovoj fazi mislimo da je to tako. Ako Sud želi da mi
6 govorimo malo više o tome zašto tako mislimo... Ne znam da li to izlazi izvan
7 onoga što je časni Sud pitao.

8 SUDIJA HOEPFEL: [simultani prijevod] Mislim da bi to bilo od velike
9 pomoći da vidimo koje su paralele ili alternative ovim vašim razmatranjima.

10 G. WHITING: [simultani prijevod] Ja mislim da isti dokazi podržavaju
11 razne oblike. Nisam siguran ako postoje paralele ili alternative. Sasvim
12 sigurno... Ne znam da li bi bilo nužno da govorimo i o drugima. U svakom
13 slučaju, kao što sam pokazao i pokušao da pokažem, postoji dokaz da su Martićevi
14 podređeni, da je njegova policija bila uključena u sve napade na sela koja su
15 navedena u optužnici u tačkama 2 do 4, a onda time podržavaju i sve druge tačke
16 - tačka 1, progone, deportacije i sve druge tačke - da je Martićeva policija
17 dakle bila uključena u te napade. To bi sugerisalo da postoji dovoljno dokaza da
18 su te snage pomagale i podržavale zločine koje su počinjeni u tim

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 selima svojim učestvovanjem u napadima i podržavanjem napada.

2 U nekim slučajevima, naprimjer u Bruškoj, postoje dokazi o direktnom
3 učestvovanju u zločinima od strane Martićeve policije, a isto važi i... odnosno,
4 postoje dokazi o direktnom učešću i u Dubici. Na drugim mjestima, naprimjer u
5 Škabrnji, /u engleskom transkriptu: "Saborskom"/, dokazi govore o tome da su oni
6 učestvovali u napadima, a postoje neki dokazi da su učestvovali u zločinima, što
7 je posebno tačno za Saborsko.

8 Pomaganje i podržavanje - može se zaključiti kad se uzme obrazac i
9 položaj gospodina Martića - to može da bude dokaz o tome kako su ti napadi bili
10 organizovani i planirani ranije. O tome sam govorio ranije na osnovu onoga što
11 smo čuli od gospodina Maksića. I sasvim sigurno se može zaključiti iz svih tih
12 dokaza - i to je dostupan dokaz i onaj koji smo mi zaključili - da je Milan
13 Martić naredio svojim podređenima da učestvuju u tim napadima, kada su počinjeni
14 ti zločini, da je on planirao, odnosno da je učestvovao u planiranju tih napada.
15 Dakle to pokriva planiranje i naređivanje - te oblike odgovornosti.

16 Što se tiče poticanja, to je malo teže, ali mi bismo sugerisali da
17 možete isto tako naći zaključak, kad se uzmu u obzir dokazi, o tome kako Milan
18 Martić koristi termin "ustaše", kako spominje ustaše, kakav je njegov stav prema
19 zločinima koji su navodno počinjeni u Strugi u julu 1991., isto tako svjedočenje
20 gospodin Van Lyndena da je on poticao te zločine da se dogode, da se počine,
21 svojim podčinjenima i drugima. Na toj osnovi mi vjerujemo da u ovoj fazi postoji

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 dovoljno dokaza da se nastavi sa svim ovim oblicima odgovornosti unutar člana
2 7(1). Isto tako, pošto su ti podređeni učestvovali u napadima i dali podršku za
3 zločine koji su počinjeni, i nema nikakvog dokaza da je bilo tko kažnjen ili da
4 je bila neka disciplinska mjera poduzeta, postoji dovoljno dokaza da se krene i
5 nastavi dalje na tačku 7(3).

6 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Hvala Vam mnogo.

7 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Samo jedan trenutak. Gospodine
8 Whiting, u vezi sa pitanjem vojne potrebe koje je pokrenula Odbrana, mislim da
9 ste negde u početnoj fazi Vašeg odgovora rekli da je to bilo irelevantno. Tokom
10 Vašeg izlaganja izgleda da ste se bavili pitanjem koje je pokrenula Odbrana i
11 koje je Odbrana primjereno pokrenula. U tim okolnostima željela bih da čujem
12 Vaše argumente o tome koja je bila dužnost Tužilaštva u slučaju da je ovo
13 pitanje primjereno pokrenuto. Da li postoji negativna vojna potreba, ukoliko je
14 ona sastavni dio Vaše teze, u tom smislu da su svjedoci tužioca u svojim
15 izjavama saopštavali da bi se moglo raditi o odbrambenoj vojnoj nužnosti? Šta je
16 Vaša obaveza u ovoj fazi, ukoliko imate neku obavezu, i do koje mjere ste
17 ispunili tu obavezu?

18 G. WHITING: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude. Ja ću se ovim
19 pitanjem pozabaviti tako što ću izložiti dvije poente. Prva je da bih napravio
20 razliku u vezi sa vojnom potrebom. Naša tvrdnja da je to Odbrana izložila i da
21 je to argument za koji smo mi ustvrdili da je irelevantan - radilo se o napadu,
22 odnosno granatiranju Zagreba i pitanju da li je on bio vojno opravdan kao način

23
24
25
26
27
28
29
30

1 da se zaustavi napad na zapadnu Slavoniju, odnosno da se zaustavi operacija
2 "Bljesak". Drugim riječima, da li je to bio način da budu natjerani na
3 odgovarajući odgovor. Mislim da je to irelevantno, a to je prema sudskoj praksi
4 Suda nešto što se i odbacuje, i u ovom predmetu odbacuje se prema pravilu 61.
5 Što se tiče prava, nije na Odbrani, i ja ne vjerujem da se time može baviti u
6 nekoj kasnijoj ili u završnoj fazi.

7 Ono što se može nazvati vojnom potrebom, vojnom odbrambenom potrebom ili
8 opravdanjem - a radi se o napadu čije su mete legitimni vojni ciljevi, ukoliko
9 je to bio legitimni vojni napad koji je imao legitimne vojne ciljeve u Zagrebu.
10 Da odgovorim na Vaše pitanje o tome što je naša dužnost u ovoj fazi, ne mislim
11 da u ovoj fazi, a to je faza prema pravilu 98bis, da i tužilac ima obavezu da
12 spori ono što je Odbrana izložila. Mislim da je obaveza Pretresnog vijeća i
13 dužnost da razmotri dokaze u najširem mogućem obimu, a to je da se prihvati
14 najbolje iz onoga što je tužilac izložio u svojoj tezi. Na osnovu toga treba da
15 se utvrdi da li postoji dovoljno osnova da se nastavi sa suđenjem, dakle da se
16 to razvoji u dva dijela, a ja sam to u svojem izlaganju i rekao. Napad je imao
17 za cilj civile. Onda je pitanje pred Pretresnim vijećem: da li postoje dokazi za
18 to? A ja tvrdim da postoje, da za to postoje dokazi.

19 Drugi dio, ukoliko hoćete, ukoliko se radilo o vojnim ciljevima, onda se
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 koristilo neprimjerno oružje. Pitanje: "Da li postoje dokazi za to?" I mislim da
2 smo to čuli od vještaka. Mislim da je to zadovoljilo ono što od nas zahtjeva
3 pravilo 98bis. Mislim da nije na Pretresnom vijeću da ocjeni težinu. /nedostaje
4 simultani prijevod/

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančević, dajte kratak,
6 fokusiran i koncizan, i suštinski odgovor, ukoliko ga imate.

7 G. MILOVANČEVIĆ: Da, časni Sude, hvala Vam. Sledeći Vašu instrukciju,
8 bit ću precizan i kratak.

9 Kompletnim usmenim izlaganjem poštovani kolega tužilac je potvrdio ono
10 na šta je Odbrana ukazala, da dokaza o udruženom zločinačkom poduhvatu nema, a
11 da se ono što se dešavalo na licu mesta - pojedinačno stradanje, pojedinačan
12 zločin, pojedinačna žrtva - automatski predstavlja kao dokaz o postojanju
13 udruženog zločinačkog poduhvata. Tužilac je u uvodnoj reči rekao da čak nije
14 potrebno da postoji ni usmeni, ni pismeni plan, ni javni, ni tajni dogovor. To
15 je za tužioca dovoljno da on iz ponašanja na terenu izvede zaključak da je to
16 tako. Neverovatno, ali istinito. A optužnica je zasnovana na tezi o udruženom
17 zločinačkom poduhvatu.

18 Tužilac je pri tome, analizirajući konkretna dešavanja na čitavom nizu
19 slučajeva, pokazao još jednu stvar, a to je, časni Sude, da prvih 14 tačaka

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 optužnice obuhvata: stradanja stotina civila, koji su poginuli, ubijeni,
2 ranjeni, zatvoreni, došlo je do raseljavanja ljudi, do velike nesreće. Ta su
3 stradanja u 14 tačaka optužnice obuhvaćena različitim kvalifikacijama, i
4 Odbrana, časni Sude, može razumeti situaciju da tužilac u jednoj ili dve tačke
5 ne može na pouzdan način utvrditi ko je počinitelj, ali je jednostavno
6 neverovanto da ni za jednu žrtvu, ni za jedan zločin tužilac nema izvršioca. Ovo
7 je optužnica za zločine bez izvršioca. To je tako u situaciji kada su svedoci
8 žrtve ukazivali na imena mogućih izvršilaca, pogotovo u Baćinu. Postoji
9 dokument, na koji smo jučer ukazali, Policijske uprave Sisak, koji sadrži imena
10 45 mogućih počinitelja zlodela i onog strašnog stradanja civilnog stanovništva u
11 Baćinu, Dubici i Cerovljanima 20. oktobra 1991. Tužioca ti izvršiocu ne
12 interesuju.

13 Postoji svedočenje Josipa Josipovića o neposrednim egzekutorima koji
14 imaju ime i prezime. Tužioca ni ti izvršiocu ne interesuju. Takvi podaci postoje
15 za Saborsko, postoje čak za Škabrnju. To su izveštaji organa bezbednosti,
16 vojnih. Više smo ih videli. Dakle i vojska, i policija su prikupljali podatke
17 onoliko koliko je to bilo moguće i kako su radili. Neću komentarisati njihov
18 rad, ali je u toku ovog postupka došlo do imena mnogo lica kao mogućih
19 izvršilaca, i ni jednog od njih nema obuhvaćenog ovom optužnicom, a tužiocu su
20 poznati godinama.

21 I mi se u ovoj fazi moramo zapitati, časni Sude, zašto je to tako. Na
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 odgovor sam juče ukazao. Dolaskom do pravih izvršilaca pokazalo bi se da je ova
2 priča o udruženom zločinačkom poduhvatu potpuna fikcija. Tužilac tvrdi da je
3 gospodin Martić počinio sve te zločine. Čak ima imena pojedinačnih izvršilaca -
4 njih ne goni, ne uspostavlja uzročno-posledične veze, ne navodi čak ni imena
5 jedinica kojima su pripadali, čak ne pokušava da utvrdi ko su im bili neposredno
6 nadređeni da bi po lancu odgovornosti tražio odgovornost gospodina Martića po
7 članu 7(3) Statuta, a traži u optužnici.

8 Dakle neverovatno je da za ovolike žrtve nemamo nijednog počinioaca, a
9 znaju im se čak i imena. Pri tome tužilac je jučer, ukazujući pregled stanja u
10 predmetu, potpuno na iskrivljeni način predstavio ono što je dokumentima i od
11 strane svedoka utvrđeno. Suštinska stvar koju je rekao i suštinska netačnost
12 koju je rekao jeste da je... da postoje dokazi da je optuženi odbio da sprovede,
13 odnosno nije sproveo Vanceov plan, da je zadržao naoružanje, da je prefarbao u
14 plavo, i tako dalje.

15 Časni Sude, mi smo preko svedoka, gospodin Kirudje, preko svedoka
16 McElligotta, preko svedoka Džakule pokazali dokument - to je dokument na listi
17 dokumenata 65ter koji nosi oznaku 1360, to je izveštaj generalnog sekretara
18 Ujedinjenih nacija Savetu bezbednosti pod brojem 24600 od 28.09.1992. godine, u
19 kome se, u paragrafu 4 na strani 2 izveštaja, izričito navodi da je prva... da
20 su prve dve faze Vanceovog plana prošle dobro, da se JNA kompletno povukla iz
21 Hrvatske, isključujući manje probleme oko Dubrovnika, a da je Teritorijalna

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 odbrana Krajine kompletno naoružanje stavila pod dupli ključ Ujedinjenih nacija
2 u skladišta Ujedinjenih nacija. I to je potvrdio gospodin Kirudja, i potvrdio da
3 je to bilo dobrovoljno i da tu nije bilo nikakvog problema jer je to ta strana
4 koja je činila htela. U ovom istom dokumentu, S24600 od 28. septembra 1992.,
5 takođe smo pokazali i paragraf 8, koji izričito govori o tome da je gospodin
6 Marek Goulding, podsekretar generalnog sekretara Ujedinjenih nacija, 4.
7 septembra 1992. postigao sporazum sa kninskim rukovodstvom da se takozvana
8 specijalna policija, koja je pravila problem, koja je delovala kao - po oceni
9 UNPROFOR-a - kao policija van Vanceovog plana, dakle postigao je sporazum sa
10 kninskim vlastima da se ona razoruža i demobilize u dve faze. Jedna bi počela
11 20. septembra, a druga 15. oktobra.

12 Ovaj izveštaj od 28.09.1992. je napisan pre nego što je istekao rok da
13 se to uradi, ali smo zato čuli poštovanog gospodina Kirdju koji je rekao da mu
14 je Martić - i to napisao u svojoj izjavi koju je potpisao Tužilaštvu i ponovio
15 ovde na suđenju - da je Martić doneo odluku u oktobru da se specijalna policija
16 demobilize, da je to gospodinu Kirudji saopštio preko gospodina generala Dukića
17 - kako on kaže "Dukića", to je, ustvari, general Džukić - da je to spro-ve-de-
18 no, iako su čak lokalni komandanti pravili velike probleme. Tužilac je ovu
19 situaciju potpuno izokrenuo i gospodina Martića optužio za nepoštovanje
20 Vanceovog plana.

21 Drugo bitno pitanje, suštinski bitno pitanje, jest pitanje koridora i
22 pitanje udruženog zločinačkog plana, udruženom zločinačkom poduhvatu, kao
23 elemenata u funkciji stvaranje velike Srbije. Tužilac je jučer potvrdio da je to
24 bio deo plana za stvaranje velike Srbije, da se te, tako zločinima očišćene,
25
26
27
28
29
30

1 teritorije tim koridorom povežu sa Srbijom i da napravi jedna srpska država.
2 Časni Sude, moram ukazati Sudskom veću na to da je u slučaju optuženog
3 Miloševića, odgovarajući na direktno pitanje Veća, kome je predsedavao sudija
4 Robinson, tužilac Geoffrey Nice izjavio da Tužilaštvo nikada nije zastupalo tezu
5 o velikoj Srbiji, i da je /nerazgovjetno/ u tom trenutku - to je bilo pre šest
6 meseci otprilike, u vreme svedočenja svedoka Šešelja, na direktno pitanje
7 Sudskog veća: "Pa, gospodine Nice, mi smo spojili tri optužnice, kosovsku,
8 hrvatsku i bosansku, protiv gospodina Miloševića zbog teze o velikoj Srbiji.",
9 gospodin Nice je decidirano izjasnio da to on nikad nije stavio na teret
10 gospodinu Miloševiću i da to ne čini ni tada, u tom trenutku kada se izjašnjava.

11 Morao bi kolega tužilac da se dogovori malo sa svojim kolegama iz
12 Tužilaštva koju tezu u ovoj optužnici zastupa.

13 Još jednu frapantnu stvar smo juče čuli, časni Sude. Gospodin tužilac je
14 potvrdio da ti oružani sastavi koji su bili, eto, u hrvatskim selima: u
15 Škabrnji, u Nadinu, u Saborskom, Poljanku, Lipovači, Vukovići, Baćinu, Dubici,
16 Cerovljanima, Kostajnici - da su to bili odbrambeni sastavi u funkciji hrvatske
17 nezavisnosti. Ovo je međunarodni Sud, časni Sude. Osnovao ga je Savet
18 bezbednosti. Gospodin tužilac je ovakvim stavom izneo stanovište, pravno
19 stanovište, da je oružana nasilna secesija dopuštena. Gospodin tužilac je
20 povredio povelju Ujedinjenih nacija, koja garantuje teritorijalnu celokupnost i
21 suverenitet svake države članice Ujedinjenih nacija. Gospodin tužilac je govorio
22 o periodu 1991., kad je jedini subjekt međunarodnog prava, jedina država koja
23 tada postoji na prostoru Jugoslavije samo Jugoslavija. Ovakvim stavom gospodin
24
25
26
27
28
29
30

1 tužilac je iskazao još jedno frapantno kršenje međunarodnog prava, da ne poštuje
2 principe nirnberške presude. U nirnberškoj presudi je zauzet stav da je vođenje
3 dejstava, agresivnih dejstava kojima se razbija suverena država, nedozvoljen
4 čin, da je to najstrašnji zločin protiv međunarodnog prava, zločin protiv mira.

5 Mi smo videli ovde kroz dokaze koji su izvedeni, kroz svedočenje
6 gospodina Kirudjije, da su... da je evropska jedanaestorica... da je 11 država:
7 Nemačka, Austrija, Italija, Velika Britanija, Francuska, Holandija, Vatikan i
8 druge - da su 15. januara, usred secesije i oružanih dejstava, priznali
9 suve...samostalnost Hrvatske. To je saučestvovanje u zločinu protiv mira, koji
10 su vršile... vršila rukovodstva Hrvatske i Slovenije oružanom pobunom o kojoj je
11 govorio tužιοčev svedok Maksić, pobunom o kojoj je govorio svedok Tužilaštva,
12 ekspert Theunens. Pa se onda postavlja pitanje da li ovako koncipirana presuda
13 možda treba da posluži kao pečat na taj začarani krug i na to delovanje na
14 razbijanju suverene države. Ovo je međunarodni Sud. Gospodin tužilac je
15 međunarodni tužilac. Da li takvom presudom, osuđujućom, koju traži tužilac,
16 eventualno treba pravno vrednovati taj zločin protiv mira, obesnažiti ga,
17 potvrditi navodnu regularnost takvog priznavanja oružane secesije?

18 Tužilac nam je prebacio /?predbacio/ juče - i to nije prvi put - da smo
19 mi, prikazivanjem pet agresija, pokušavali, otprilike, da primenjujemo princip
20 *tu quoque*, da zločin pravdamo zločinom. Ne, časni Sude, mi smo samo ukazivali na
21 činjenice koje proizilaze iz iskaza tužιοčevih svedoka, iz posebno iskazivanja
22 gospodina Kirudje, gospodina McElligotta, koji su potvrdili pet agresija. To je
23 realno političko i vojno stanje na terenu. To realno političko i vojno stanje

24

25

26

27

28

29

30

1 na terenu potrebno je sagledati u njegovoj kompleksnosti da bi ste vi kao Sudsko
2 veće mogli da izvučete zaključak šta znače pojedine radnje pojedinih strana koje
3 u tim događajima učestvuju. To je namera Odbrane i to je mnogo ozbiljan posao,
4 časni Sude, i on se ne može sprečavati prigovorima da odbrana se brani zločinom.

5 Ovo je, časni Sude, jedini predmet koji se u ovom trenutku pred
6 Tribunalom bavi temom udruženog zločinačkog poduhvata, i najkomplicovaniji,
7 najkompleksniji predmet van Miloševićevog slučaja, i mi na to ukazujemo tri
8 godine. Tužilac je celu 1990. obuhvatio iskazima svojih svedoka pokazujući,
9 navodno, postojanje udruženog zločinačkog poduhvata, plana o tome. Juče nam je
10 objasnio da se to ne mora dokazivati, a onda pokušava da ukaže na neke
11 činjenice, ali sve to što je preko svojih svedoka dokazao - preko svedoka
12 Džakule prvenstveno - govori, u suštini, o oružanoj pobuni u funkciji secesije
13 Hrvatske i Slovenije, i u trenutku kada se jedna suverena država razbija
14 oružanim dejstvima.

15 Ono što je takođe vredno da Sudsko veće zapazi, to je da je najveći broj
16 činjenica na koje je ukazao kao, navodno, dokazane, kolega tužilac pravdao
17 iskazima svedoka MM-003, onog trgovca za koje drugi svedok Tužilaštva, MM-078,
18 rekao da je krao automobile, da je bio sklon nasilju, da je bio sklon svakom
19 nepočinstvu, i koji je ovde pod zakletvom izjavio da je nabavio lažni pašos da
20 bi otišao u inostranstvo, da treba da dobije drugi udara... boravak u zemlji...
21 boravak u drugoj zemlji, i da se zato javio Tužilaštvu. To je ključni svedok
22 Tužilaštva.

23 Isti je slučaj sa svedokom MM-079. Ali bi bilo interesantno, časni
24 Sude... Taj svedok se pojavio ovde i svedočio kako je svedočio, i rekao da
25 pristao da svedoči da bi mu Tužilaštvo obezbedilo boravak u stranoj zemlji,
26
27
28
29
30

1 ali je taj čovek tri puta u toku svog svedočenja pred međunarodnim Tribunalom
2 molio Sudsko veće i tužioca da mu reše status u trećoj zemlji. Bilo bi
3 interesantno, časni Sude, da Sudsko veće proveri da li mu je taj status rešen i
4 da li će se pojavljivati kao svedok u još nekim postupcima. Kažem ovo zbog toga
5 što smo videli da status porodice gospodina Babića nije bio rešen, da je jedan
6 neuravnotežen čovek koji je najavljivao samoubistvo u septembru 2004. ovde
7 doveden kao svedok i da je u trenutku dok je svedočio, navodno, rešavan status
8 njegove porodice. Svedok MM-079 i svedok Babić su taoci, a ne svedoci.

9 Gospodin tužilac se poziva na svedoka Galbraitha. To je svedok, američki
10 ambasador u Hrvatskoj, za koga su tražene neverovatne zaštite mere, koga je bilo
11 nemoguće unakrsno ispitivati na valjan način. Razlog za zaštitne mere bila je
12 zaštita interesa treće države. Taj svedok je došao ovde i posvedočio je da je
13 Martić odbio da primi plan Z-4 u januaru 1994. godine. Ali vas tužilac
14 dezinformiše kada u usmenoj reči kaže da je on to odbio da primi zato što ga
15 neće, jer je taj svedok Galbraith rekao da je Martić odbio da primi plan zbog
16 toga što je Tuđman u tom trenutku odbio da produži mandat UNPROFOR-a. Svedok
17 Galbraith je objasnio da je razlog za Martićevo odbijanje uopšte da primi plan
18 bio Martićev zahtev upućen i ambasadoru Galbraithu: "Obezbedite... neka
19 međunarodna zajednica obezbedi da Tuđman pristane na produženje mandata
20 UNPROFOR-a, pa onda možemo razgovarati o mirnom rešenju krize." Ali za tog
21 ambasadora, za koga smo imali takve zaštitne mere, interesantna je još jedna
22 stvar, da je on ovde, pred Sudom, priznao da je četiri ambasadora kontakt grupe
23 u svome telegramu 2. avgusta - noći između 2. i 3. avgusta - 1995., kada se
24 vreme zgušnjavalo i kada je neposredno predstojala hrvatska agresivna operacija

25

26

27

28

29

30

1 "Oluja", dakle ambasador Galbraith je priznao da je dezinformisao ambasadore
2 zemalja koje su donosile političku odluku o ponašanju njihovih vlada na osnovu
3 takve informacije time što im je pogrešno rekao da je Milošević odbio da
4 prihvati plan Z-4. On je priznao da takva ponuda Miloševiću uopšte tada nije
5 bila dostavljena, ali da je on očekivao, eto, da je to tako. Mi tog svedoka
6 nismo mogli da ispitamo. Molio bih poslužitelja da pogledamo jedan dokument na
7 ELMO-u da bismo shvatili o kakvom se svedoku radi. Dopuštaju li časni sudije?

8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Nisam siguran kakav je to dokument,
9 gospodine Milovančeviću. Je li to dokument koji je već u spisu?

10 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, to nije dokument koji je u spisu i Odbrana
11 ga neće sada predlagati radi uvođenja u spis, ali s obzirom da Vi ocenjujete
12 iskaz svedoka, mi imamo fotografiju gospodina Galbraitha na tenku, na hrvatskom
13 tenku 1995., a taj svedok je ovde pod zakletvom izjavio da nije bio na tenku, da
14 je bio na chevroletu, i da ta fotografija ne postoji i da je to neistina. To je
15 tvrdio i tužilac. Evo, možemo pogledati, staviti tu fotografiju i sada na ELMO,
16 ili ćemo je staviti kad bude došao naš slučaj. Ja sam samo hteo da pokažem kakve
17 svedoke tužilac dovodi. Taj ambasador je, časni Sude, ako... Ja ću povući ovaj
18 predlog pošto ga nismo koristili do sada. Povući ću ga.

19 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam. U ovom trenutku bavimo se
20 dokazima koje već imamo u spisu, koje je zatražio tužilac - dozvolite da završim

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 - da li je to u okviru zahtjeva prema pravilu 98bis. Hvala Vam. Možete
2 nastaviti.

3 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, zar Vi
4 niste prilikom unakrsnog ispitivanja koristili taj dokument kad je gospodin
5 Galbraith bio ovdje, i imali ste priliku da predočite taj dokument, a Vi ste se
6 odlučili da to ne uradite, ako se dobro sjećam. Ne znam kako, u ovoj fazi, ali
7 trebalo bi da pokušate da omogućite Sudu da ga pogleda.

8 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, u tom trenutku kada sam unakrsno ispitivao
9 gospodina Galbraitha ja taj dokument nisam imao. Inače bi ga vrlo rado pokazao.
10 Ja sam samo pitao gospodina ambasadora, kao svedoka pod zakletvom, da li je
11 tačno da je snimljen na tenku i da li taj boravak na tenku ima veze sa njegovim
12 svakodnevnim svedočenjem i posetama Tuđmanu. To je bila moja ideja. Nažalost,
13 tada nisam imao tu fotografiju, ali ona postoji. To je fotografija iz dnevne
14 štampe. To je javni dokument. Mi ga možemo i kasnije upotrebiti. Ja ne bih sada
15 da u ovom trenutku pravim bilo kakvu vrstu problema, ukoliko Sudsko veće nalazi
16 da to jeste problem. Dakle, da ne budem pogrešno shvaćen: tada nismo imali tu
17 fotografiju, ali smo za nju znali godinama.

18 Ako dopuštate, ja ću nastaviti, časni Sude.

19 Dakle...

20 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Možete,

21 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala. Dakle nezavisno od ove fotografije koju ćemo
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 videti u više navrata iz više uglova, taj svedok, takozvani svedok, Galbraith je
2 učesnik događaja. On je ovde pred Sudom posvedočio da je kao američki ambasador
3 više puta dnevno bio kod predsednika Tuđmana. To je bez presedana u diplomatskoj
4 praksi. I taj svedok je došao, i glavni je svedok Tužilaštva o tome kako je
5 raketiranje Zagreba protivpravan čin, teroristički akt i odmazda. Taj svedok je
6 sam sebe diskvalifikovao svojim delovanjem. On je bio učesnik, 1995., u
7 događajima na hrvatskoj strani; bio je učesnik i sada, svedočeći. To će biti
8 jasno nakon naših izvedenih dokaza.

9 Što se tiče termina "martićevci" i "Martićeva policija", o tome sam vrlo
10 detaljno juče govorio, odnosno, mislim, dovoljno detaljno, časni Sude. Pošto je
11 tužilac u svojoj usmenoj reči i to pominjao, ukazat ću vam samo na jednu
12 činjenicu: upravo neutvrđivanje, odbijanje da se utvrdi neposredni počinilac
13 dozvoljava tužiocu da govori o "martićevcima", "Martićevoj policiji",
14 "specijalcima" ili već ne znam kako ih sve ne zove; da u optužnici to koristi -
15 kako reče jedan od tužilaca svedoka /sic/, "ulični termin" - to je bio termin
16 koji je označavao jednu stranu u sukobu. Martić je tada bio sinonim za srpski
17 otpor i otuda taj naziv "martićevci", a inače, što se tiče "Martićeve policije"
18 i "Martićevog zatvora", Tužilaštvo je preko eksperta Theunensa i preko eksperta
19 Kerkkanena detaljno prikazalo pozitivne propise koji su 1991. regulisali rad

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

1 policije. Pokazao je i Zakon o ministarstvima Republike Srpske Krajine. Taj
2 Zakon o ministarstvima predviđao je postojanje ministarstva unutrašnjih poslova,
3 ministarstva pravde, ministarstva finansija, spoljnih poslova i drugih, čiji su
4 resorni ministri bili u Vladi SAO Krajine. Dakle postojanje tog zakona je
5 nesporno, i, časni Sude, po jugoslovenskim propisima i po hrvatskim propisima iz
6 1991., i po krajinskim propisima, isključivo nadležno za poslovanje zatvora bilo
7 je Ministarstvo pravde, a ne Ministarstvo unutrašnjih poslova. Nije policija
8 rukovodila zatvorima, to je bio posao ministarstva pravde. I nisu policajci bili
9 stražari u zatvoru. Policajci su mogli ljude da dovode u zatvor, a stražari u
10 zatvoru su bili posebno osoblje zaposleno u Ministarstvu pravde, i o tome su
11 govorili svedoci Tužilaštva.

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Izvinite, svjedoci tužioca su
13 govorili o tome da policija nije držala stražu u zatvorima, nego da je to radilo
14 Ministarstvo pravde, je li hoćete to da kažete, gospodine Milovančeviću?

15 G. MILOVANČEVIĆ: Ja samo hoću da kažem nešto drugo, časni Sude, ne to
16 što ste Vi rekli, nego... Ne, ne, ne, nisam... nisam...

17 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ali shvatite šta ja pokušavam da
18 ustanovim. Vi ste počeli da svjedočite, a hoću da budem siguran da Vam ne kažem
19 da Vi svjedočite ukoliko kažete da ne svjedočite. Hoću to da potvrdim. Da li Vi
20 govorite ono što su rekli svjedoci Tužilaštva. Koji konkretni svjedok?

21 G. MILOVANČEVIĆ: Svedok Tužilaštva Theunens, vojni ekspert, govorio je o
22 Ministarstvu unutrašnjih poslova i o Zakonu o ministarstvima Republike Srpske

23
24
25
26
27
28
29
30

1 Krajine. Svedok Ari Kerkanen govorio je o unutrašnjem ustrojstvu Ministarstva
2 unutrašnjih poslova i o zaposlenima u policiji. Ni iz jednog iz tih dokumenata
3 ne vidi se, niti proizilazi da je nadležnost ministarstva policije formiranje i
4 rad zatvora. To je nadležnost Ministarstva pravde. Ovo što sam poslednje rekao,
5 to je moj komentar, časni Sude: "nadležnost Ministarstva pravde". Na to
6 ukazujem. Inače, ovi svedoci su potvrdili ustrojstvo, organizaciju ministarstava
7 u SAO Krajini i u Republici Srpskoj Krajini, koja je bila identična sa
8 organizacijom, takvom, i u saveznoj državi, i u svim federalnim jedinicama. Na
9 to ukazujem.

10 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam. Možete nastaviti.

11 G. MILOVANČEVIĆ: Dakle upravo ova činjenica da Tužilaštvo ne utvrđuje
12 počinioce omogućava jednu metodu u prikazivanju formiranja optužnice i u
13 izvođenju dokaza, koja nam potpuno zamagljuje stvari, koja činjenice posmatra
14 istrgnuto iz konteksta, koja im daje krivi smisao i koja onda kao izvršioce
15 navodi martićevce ili Martićevu policiju.

16 Sve ovo što sam do sada u ovom odgovoru rekao mislim da pokazuje da je u
17 ovom trenutku potpuno nejasno ni ko, ni zašto, ni kako, ni gde, ni na koji način
18 je počinio ove zločine. Kolega tužilac je čak citirao pukovnika Maksića da su se
19 pre akcija sastajali odgovorni ljudi da bi dogovorili plan rada. Pukovnik Maksić
20 kao svedok Tužilaštva je rekao da, po strategiji oružane borbe, onaj starešina
21 koji rukovodi operacijom odgovara za celu operaciju i da komandant najveće
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 jedinice komanduje svim drugim jedinicama, bilo koje vrste da su, jer se tim
2 principom ostvar... takvim načinom ostvaruje onaj princip o kome je govorio
3 drugi ekspert Tužilaštva, Theunens, princip jedinstva komandovanja. I to je
4 kolega tužilac pogrešno prikazao. I na kraju, mi se ponovo vraćamo na ono što
5 smo jučer rekli na samom kraju.

6 Tužilac svoj slučaj nije dokazao. Koristi se opštim pojmovima i opštim
7 terminima. Sve je mutno i nejasno, čak su nejasni oblici odgovornosti. Moram vam
8 skrenuti pažnju da se gospodin Martić... da je gospodin Martić dobio optužnicu
9 za raketiranje Zagreba 1995., da se predao 2002., u maju, da je pet meseci nakon
10 predaje došlo do izmene optužnice. To je teško spojivo sa principima
11 ekstradicije, sa načelima ekstradicije. Znam da ekstradicija, po pravilima, ne
12 može biti smetnja za dolazak čoveka ovde u pritvorsku jedinicu Tribunala, ali
13 principi ekstradicije u civilizovanom svetu postoje. Sedam godina gospodin
14 Martić nije znao da protiv njega, pored četiri, postoji još 14 ili 15 tačaka
15 optužnice. Pri svemu tome gospodin Martić je tako izmijenjenom optužnicom
16 optužen za oblik odgovornosti koji ne postoji u Statutu. Statut predviđa
17 individualnu i komandnu odgovornost -član 7(1) i 7(3) Statuta. Udruženi
18 zločinački poduhvat kao oblik odgovornosti nije previden Statutom, a tužilac nam
19 je ovde saopštio da čak takav oblik, da takav plan ne mora ni da dokazuje. I na
20 kraju svega ovoga, posle petomesečnog suđenja, posle svakodnevnog rada, mi
21 dolazimo u poziciju da za šest dana treba da spremimo pet hiljada strana
22 transkripata, hiljade strana drugih materijala, zato što je to tužilac

23
24
25
26
27
28
29
30

utorak, 27.06.2006.

Predmet br. IT-95-11-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 predložio. To je raspored rada tužioca. Pa se pitam da li kolega tužilac i na
2 taj način pokušava da nas onemogući u obavljanju našeg posla. Zašto je to tako?
3 Mi smo zbog toga zabrinuti. Hvala vam.

4 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da li još uvijek govorimo o
5 konferenciji za 98bis?

6 U redu. Hvala vam.

7 Izvolite, gospodine Whiting.

8 G. WHITING: [simultani prijevod] Časni Sude, ako mi dopustite... Ja
9 nemam nameru da odgovaram braniocu jer nemam nameru da ovo sve produžavam. No
10 dok je branilac govorio, ja sam malo više razmišljao o pitanju sutkinje
11 Nosworthy, i ja, koliko sam shvatio, pitanje se odnosilo samo na Zagreb. Međutim
12 kad bolje razmislim, možda se to odnosilo na sve tačke optužnice, pa ako mi
13 dopustite samo, odgovor je u osnovi isti, ali samo hoću da to bude potpuno
14 jasno.

15 Pod jedan, mislim da postoje u zapisniku dokazi koji potkrepljuju
16 tužiočevu tezu da su napadi na ova sela bili, zapravo, produžetak tog udruženog
17 zločinačkog poduhvata i to u cilju stvaranja srpskog entiteta u Hrvatskoj koji
18 bi bio povezan sa drugim srpskim entitetima, i da je cilj bio da se napadaju
19 hrvatska sela koja su se našla na putu... na tom putu, kako bi proširili
20 teritorije i povezali ih sa drugim srpskim selima. I za to postoje dokazi u
21 zapisniku, a mislim također da se to može izvući i iz prirode napada, koji je
22 uvek bio vršen na takav način da se obezbedi da se hrvatsko stanovništvo protera

23

24

25

26

27

28

29

30

1 i da se nikada ne vrati.

2 Drugo što sam hteo da kažem o tome: sve dok postoje dokazi o tome u
3 zapisniku, to je dovoljno za potrebe ove konferencije 98bis. Kao drugo,
4 aludiralo se tu da je pitanje vojne nužnosti irelevantno, međutim mi tvrdimo da
5 je prisustvo bilo kojih oružanih elemenata u selu - bilo kao defanzivnih snaga,
6 ili štogod da su oni predstavljali - to nije dovoljno opravdanje za konkretne
7 ove zločine ubistva, razaranja i pljačke, koji su počinjeni u toku tih napada, a
8 to se ne može opravdati u pravnom smislu vojnom nužnošću.

9 I na kraju samo o tome da kažem još nešto, da uputim Sudsko veće na
10 odluku prvostepenog veća u predmetu *Strugar* u vezi sa kriterijom za proveru koji
11 mora biti zadovoljen za 98bis, i to od 21. juna 2004. Ne mogu vam tačno stranicu
12 reći, ali to je negde između 10 i 20 stranice. Tu se kaže da: "Odluka po zahtevu
13 po 98bis ne obuhvata procenu krivice ili nevinosti optuženog, niti," a ovo je
14 važno, "procenu bilo kakve uverljivosti svedoka ili pak snage suprotnih dokaza,
15 već onih dokumentarnih dokaza koji su se u tom trenutku našli pred Sudskim
16 većem." I ja tu skrećem pažnju na to Sudskom veću kada razmišlja o nužnosti
17 napada na ova sela, odnosno alternativnih dokaza. Nadam se da sam ovime malo
18 pojasnio.

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

utorak, 27.06.2006.

Predmet br. IT-95-11-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Hvala.

2 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam, gospodine Whiting.

3 Hvala i Vam, gospodine Milovančević.

4 Ovo pitanje će biti razmatrano i odluku ćemo doneti 3. jula u 9 sati
5 ujutru. Gospodine Milovančević? Oprostite, gospodin Milovančević je ustao na
6 noge. Ima još nešto da pita. Izvolite.

7 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, hvala vam. Ja sam u poziciji da vas upoznam
8 sa jednim problemom sa kojim se mi kao Odbrana suočavamo. Mislim da je ovo pravi
9 trenutak. Mi smo kao tim Odbrane svaku naredbu Suda ispoštovali i do sada radili
10 na najbolji mogući način, onako kako smo uspjeli da se organizujemo. Međutim mi
11 smo u međuvremenu dobili pismeni nalog gospodina Martića, koji je potvrđen
12 usmenim razgovorom, u kome gospodin Martić zahteva od tima Odbrane da se obrati
13 sa molbom Sudskom veću, koja se sastoji u tome da Sudsko veće odredi 15.
14 septembar kao dan kada će početi nastavak suđenja. Gospodin Martić smatra da
15 Odbrani nije data dovoljna mogućnost - to je njegov stav, izričit zahtev - da se
16 Odbrana pripremi valjano za nastavak suđenja. On iznosi u svom pismenom zahtevu
17 kao naš nalogodavac - a on nas je angažovao u ovom predmetu; mi vam ovo moramo
18 preneti - da je čekao 44 meseca na suđenje da bi tužilac spremio svoj slučaj, da
19 je on čovek u pritvoru i da je on zadovoljan ritmom i tempom kojim je išao ovaj
20 slučaj, i moli kao čovek koji će biti u pritvoru da se njegovoj Odbrani omogući
21 vreme za pripremu slučaja.

22 Ovakav njegov zahtev Odbrana mora da vam prenese, ima obavezu da Vam

23

24

25

26

27

28

29

30

1 prenese jer je to njegov nalog, s jedne strane. S druge strane, mi želimo da
2 ukažemo na jednu tešku poziciju u kojoj se mi nalazimo. Mi smo sada između vašeg
3 naloga... vaše odluke da radimo na slučaju, a sa druge strane smo izloženi
4 izričitom, čak i pismenom, zahtevu - to je pismo ovde preda mnom - gospodina
5 Martića da Odbrana nespremna ne ulazi u slučaj. Ovaj zahtev gospodina Martića mi
6 kao tim Odbrane procenjujemo razumnim, opravdanim i minimalnim, i mi vam ga kao
7 takvog prenosimo. Mislim da bi interes pravde bio da se Odbrani omogući kratka
8 pauza i predah od ovog izuzetno napornog rada - mislim da smo svi umorni od
9 ovolikog tempa; ovo je vrlo složen i kompleksan predmet - i da se omogući da
10 prođu godišnji odmori, jer mi sada bi trebalo da ostvarimo kontakt sa svedocima,
11 koji su svi na godišnjim odmorima. Mi za nastavak suđenja 14. avgusta,
12 jednostavno, ne možemo naći svedoke. Oni nisu u Beogradu. To je sezona godišnjih
13 odmora. Ali to je samo jedno od niza tehničkih pitanja sa kojima se susreće
14 Odbrana. Suština je bitna ta da gospodin Martić smatra da njegova Odbrana ima
15 pravo na vreme za pripremu i on je nama naložio da vam prenesemo taj njegov
16 nalog upućen nama kao molbu da ovo učinite. Mi vas ovim putem molimo za
17 razumevanje i za pomoć. Ovaj zahtev smatramo opravdanim sa njegove strane.

18 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala, gospodine Milovančević. Sudsko
19 veće će Vam odgovoriti na taj zahtev kada za to dođe vreme, a za sada, kao što
20 sam već rekao, nastavljamo sa radom u 9 ujutro 3. jula za odluku Sudskog veća po
21 zahtevu 98bis.

22 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prijevod] Molim, ustanite.

23 ... Sjednica završena u 15.24h.

24 Nastavak zakazan za ponedjeljak,

25 03.07.2006. u 09.00h.

26

27

28

29

30